

HandläggareCharlotte Björkander
08-508 26 117**Till**Trafiknämnden
2024-02-15

Stockholms stads säkerhetsprogram. Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen från kommunstyrelsen

Gunilla Glantz
FörvaltningschefPhilip Hall
Avdelningschef

Sammanfattning

Stockholms stads säkerhetsprogram föreslås ersätta Stockholms stads säkerhetsprogram 2020-2023. Programmet föreslås gälla samtliga nämnder och bolagsstyrelser och ska vägleda stadens verksamheter i att bedriva ett ändamålsenligt säkerhetsarbete.

Förslaget till reviderat säkerhetsprogram slår fast övergripande mål för stadens säkerhetsarbete och beskriver stadens skyddsvärden och övergripande hotbild. Det slår därtill fast ansvarsfördelning för arbetet och vad som menas med att i stadens kontext bedriva ett systematiskt säkerhetsarbete. Det reviderade säkerhetsprogrammet inriktar slutligen stadens säkerhetsarbete inom fyra fokusområden beredskap, säkerhetsskydd, olycksförebyggande arbete samt personsäkerhet.

Trafikkontoret ställer sig bakom förslag till säkerhetsprogram.

Remissen

Trafiknämnden har mottagit ”Stockholms stads säkerhetsprogram” på remiss från kommunstyrelsen för yttrande senast 1 mars 2024.

Säkerhetsprogrammet är stadens centrala styrdokument för säkerhetsarbetet och programmet föreslås ersätta Stockholms stads säkerhetsprogram 2020-2023 (dnr KS 2019/1543). Förslaget till säkerhetsprogram föreslås gälla samtliga nämnder och bolagsstyrelser och återfinns i bilaga 1.

I enlighet med överenskommelsen om kommunernas krisberedskap som slutits mellan Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Sveriges kommuner och regioner (SKR) ska alla kommuner ha ett styrdokument för arbetet med krisberedskap och som ska antas inom det första året av mandatperioden. Nuvarande säkerhetsprogram löper ut den 31 december 2023.

Säkerhetsprogrammet redogör för de övergripande målen för stadens säkerhetsarbete samt stadens skyddsvärden, inklusive målen för det civila försvaret. Övergripande handlar programmet om att stadens förmåga att förutse, förebygga och motstå oönskade händelser genom hela hotskalan ska vara stark och när en oönskad händelse ändå inträffar ska staden vidta rätt åtgärder för att minimera dess konsekvenser och säkerställa en snar återgång till normalläge. Det handlar också om att staden ska utveckla en robust beredskap för att möta svåra påfrestningar, där högsta beredskap är dimensionerande för stadens planering. Säkerhetsprogrammet anger att stadens planering för säkerhet och beredskap ska vara scenarioneutralt, vilket innebär att ha förmåga att hantera alla typer av händelser oavsett vad det är som inträffar. Måluppfyllnad av programmet ska ske genom att samtliga nämnder och bolagsstyrelser inom ramen för ordinarie planerings- och styrningsprocesser anger egna mål och aktiviteter.

I förslaget redogörs ansvarsfördelningen för stadens säkerhetsarbete. Ansvarsfördelningen syftar till att stadens samlade resurser används i relation till de mest framträdande behoven. Ansvaret är tvådelat, arbete bedrivs både på central nivå av kommunstyrelsen samt på lokal nivå av nämnder och bolagsstyrelser.

Revideringen

Revideringen av säkerhetsprogrammet bygger på tre riktninggivare

1. Den lagstiftning som styr arbetet med säkerhet på kommunal nivå konkretiseras i säkerhetsprogrammet, som syftar till att utöva övergripande styrning av stadens säkerhetsarbete.

2. Säkerhetshotet och det säkerhetspolitiska läget har förändrats. Ett föränderligt och försämrat säkerhetspolitiskt omvärldsläge har, parallellt med en ständig teknisk utveckling, ställt säkerhetsfrågorna i starkt fokus. Att Stockholm är huvudstad samt stadens roll i totalförsvaret för med sig särskilda förutsättningar som behöver beaktas.
3. Tidigare hanterade kriser har visat på vikten av ett systematiskt förebyggande säkerhetsarbete och en robust krishanteringsorganisation. Hanteringen av tidigare kriser har också satt sin prägel på utvecklingen av säkerhetsarbetet i staden som helhet. Därtill har kriget i Ukraina visat på betydelsen av en stärkt beredskapsplanering.

Revideringen innehåller tre större förändringar

1. Arbetet mot otillåten påverkan har brutits ut för att samlas tillsammans med andra frågor som kopplar till välfärdsbrottslighet i stadens reviderade trygghetsprogram. Arbetet med personsäkerhet ligger dock kvar i säkerhetsprogrammet.
2. Det övergripande arbetet med informationssäkerhet har lyfts in i stadens kvalitetsprogram. Det informationssäkerhetsarbete som omfattas av säkerhetsskydd är däremot kvar i säkerhetsprogrammet.
3. Kopplingen mellan krisberedskap och civilt försvar i en sammanhållen planering förstärks nu och ryms inom begreppet civil beredskap.

Fyra utpekade fokusområden

Säkerhetsprogrammet har fyra utpekade fokusområden:

Beredskap

Civil beredskap är ett begrepp som omfattar både krisberedskap och civilt försvar. Krisberedskapen utgör basen i utvecklingen av det civila försvaret och de förstärker varandra i gemensamma processer för planering och förebyggande åtgärder. Grunden för stadens förmåga att verka under höjd beredskap bygger på den förmåga som skapas för fredstida kriser. Den yttersta krisen, det vill säga högsta beredskap och ett väpnat angrepp mot Sverige, är dimensionerande för stadens arbete med en stärkt civil beredskap. Stadens arbete med civil beredskap utgår från relevanta och uppdaterade risk- och sårbarhetsanalyser. Systematisk kontinuitetshantering är ett viktigt verktyg för att säkerställa stadens samhällsviktiga verksamhet.

Sektorsorganisation för civil beredskap

Stadens särskilda organisation för civil beredskap syftar till att samla de nämnder och bolagsstyrelser som gemensamt behöver samordna och utveckla stadens beredskapsarbete inom vissa sakområden. Denna samordning betyder däremot inte att någon nämnd eller bolagsstyrelsen frångår ordinarie verksamhetsansvar. Organisationen speglar till stor del den organisering för arbetet som finns på nationell nivå.

Säkerhetsskydd

Säkerhetsskydd handlar om att skydda säkerhetskänslig verksamhet mot antagonistiska hot som spioneri, sabotage, terroristbrott och andra brott som kan hota verksamheten eller som kan ge allvarliga konsekvenser för Sveriges säkerhet. Med säkerhetskänslig verksamhet menas verksamhet som är av betydelse för Sveriges säkerhet eller som omfattas av ett för Sverige förpliktande internationellt åtagande om säkerhetsskydd. Säkerhetsskyddsarbetet omfattar informationssäkerhet, fysisk säkerhet, personalsäkerhet samt säkerhetsskyddad upphandling. Personalsäkerhet, till skillnad från personsäkerhet, syftar bland annat till att förebygga att personer som inte är pålitliga ur säkerhetssynpunkt deltar i en verksamhet där de kan få tillgång till känsliga uppgifter.

Olycksförebyggande arbete

Olycksförebyggande arbete handlar om att med hänsyn till lokala förhållanden ge människors liv, hälsa, egendom och miljö ett tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor. Staden ska arbeta förebyggande mot bränder och andra olyckor, som exempelvis trafikolyckor och fallolyckor. Varje förvaltning och bolag ska arbeta systematiskt utifrån risk- och sårbarhetsanalyser samt ha ett välfungerande systematiskt brandskyddsarbete (SBA).

Personsäkerhet

Personsäkerhet handlar om att förhindra att medarbetare skadas fysiskt eller psykiskt i sin yrkes- eller myndighetsutövning. Arbetet bedrivs inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet och innebär att i olika skeenden motverka personsäkerhetsincidenter såsom hot, våld och trakasserier.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts internt på trafikkontoret.

Trafikkontorets synpunkter

Kontoret ställer sig positivt till förslag till Stockholms stads säkerhetsprogram. Det aktuella omvärldsläget ställer höga krav på ett systematiskt säkerhetsarbete för att ha förmåga att hantera kriser, höjd beredskap och ytterst krig. För att möta omvärldsläget och stadens ökade ambitioner inom området planerar kontoret en organisationsförändring i början av 2024 i form av tillskapandet av en säkerhetsenhet. Flera nya resurser ska även rekryteras för att stärka kontorets säkerhetsarbete ytterligare och det föreslagna programmet kommer vara en tillgång för kontoret i det fortsatta utvecklingsarbetet.

Att programmet lyfter vikten av en sammanhållande planering av beredskapen ser kontoret som en förutsättning för att kunna utveckla arbetet i den takt som läget kräver. Stadens nya sektorsorganisation för civil beredskap ser kontoret som särskilt välkomnande för att tillsammans bygga en robust organisation där samverkan och samordning är av yttersta vikt. Kontoret ställer sig positivt till att personsäkerhetsfrågorna bedrivs i ett särskilt avsnitt för att tydliggöra ämnets allvarlighetsgrad. Enligt programförslaget flyttas arbetet med otillåten påverkan till stadens trygghetsprogram. Kontoret ser behov av att arbetet med personsäkerhet och otillåten påverkan harmoniseras med varandra då ämnena är tydligt sammanlänkade.

Det olycksförebyggande arbetet inryms under ett eget fokusområde i säkerhetsprogrammet. Trafikkontoret noterar dock att inget av de övergripande målen i programmet kopplar an till fokusområdet. De flesta mål kopplar an till samhällsstörningar, men inte olyckor.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår trafikkontoret att trafiknämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Slut

Bilagor

1. Stockholms stads säkerhetsprogram, Dnr KS 2023/1267